

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La școale românești!

(em.) Sîntem un popor sărac, la ce se o mai ascundem, o știm cu toții! Părinții noștri însuși au fost și mai săraci, a iobăgiei, și mâncau amara pâine urmările robiei, și erau măucați de năcazuri, de nu mai știau de ei.

Săraci, cum au fost, ei nu și-au uitat de un lucru și anume de cel mai mare, de viitorul fiilor lor, de creșterea înțeleaptă a surzeilor lor. Și pentru acest sfârșit pusuși-au osul și brațul adunat-au bani și ridicat-au și muncit-au până-ce au făcut 5 seminare pentru creșterea preoților: în Sibiu, Blaj, Gherla, Caransebeș și Arad; și au ridicat 5 școale pregătitoare pentru învățători: în Blaj, Sibiu, Gherla, Arad și Caransebeș. Au făcut 4 gimnazii: în Brașov, Blaj, Năsăud, Beiuș și unul de jumătate în Brad. Au făcut școală reală în Brașov și comercială tot acolo. Astfel au muncit înaintașii noștri! Astfel au muncit și cu munca lor au adunat milioane din care se împărtășește atâta tinerime și se ajută la școale: tineri cu care ne fâlim, căci sînt parte sănătoasă a trupului neamului românesc.

Dar' ..

„Gloria străbună, pe străbuni cinstește,
Înzădar cu ea, nepotul se fălește!”

Noi cesti de acum mai avem o lungă cale de străbătut și cu atât mai virtos cu cât cei care locuiesc cu noi împreună

înaintea și noi trebuie să ținem pas cu ei, ba ce e mai mult, nu cu ei, care acum ne sînt deopotrivă, ci cu celelalte neamuri din largul lumii, care au înaintat, avînd și vreme și mijloace pentru a înainta mai mult decît noi.

Se ne străduim spre înaintare! Dar' bine! Școale mai înalte avem puține, sînt unde și unde câte una. Am adunat bani, stăpînirea nu ne-a lăsat se ne mai facem școale. Sibiu, Arad, Timișoara și alte centre românești sînt lipsite de gimnaziu, de reale și de alte soiuri de școale de care am avea trebuință.

Adunat-am bani destui, și încă cu mare chin, numai ca să ne facem școale mai înalte acolo, unde tinerimea României din giur voia și era sêtoasă după învățatură. Stăpînirea însă nu ne-a lăsat, ca pe chiar banii noștri să ne ridicăm școale, ea ne-a lipsit de cel mai sfînt drept, de dreptul de a ne lumina.

Dar' ne va întreba cineva: Ei bine, nu sînt destule școale străine? Sînt, le vom răspunde noi! Dar' ce folos, căci unele sînt săsești, pe care le putem cerceta, căci ori-cum ele sînt școale, care ne deprinde cu învățatura *Nemților*, a unui *luminat popor*, și apoi mai sînt și *ungurești*, care deși susținute cu miile și milioanele noastre, totuși sînt cuiburi, din care nu mult folos putem trage.

Nu, pentru-că acolo ura față de tot ce e românesc se sădește în ini-

mile fragede ale tinerilor, așa încît o seamă de tineri es din ele ca și *perduți* de neamul, care i-a născut și crescut. Despre *Horia*, *Cloșca*, *Crișan* și *Iancu* li-se spune de către profesorii unguri, că au fost niște *tâlhari*, despre neamul nostru, că este un popor de nimica și câte alte nimicuri, în urma cărora unii tineri se înstrăinează de neam, și se amestecă cu străinii. E drept, că mulți din tinerii noștri es din școalele ungurești și mai tari în credința față de neamul lor, dar' ce folos, că nu și cunosc neamul, literatura, scrierile lui și multe alte nu cunosc ei. O părticică tunișoară trece în ape străine și asta trebuie să ne îngrijească.

În fața acestor lucruri, ce avem să facem? Răspunsul nu e greu de aflat. Să facem, ca din tinerii noștri să ese bărbați, care să și cunoască neamul, trecutul lui, oamenii lui de seamă, și spre acest sfârșit n'avem decît să ne ducem fii la școalele românești, câte biete le mai avem.

Școalele din Brașov, Blaj, Năsăud, Brad, pentru *Români* s'au ridicat. Pentru creșterea fiilor Românilor s'a pus carul în peatră și s'au adunat banii trebuincioși și s'a muncit din greu, până-ce s'au făcut acele foculare de lumină, pentru tot ce e românesc. Ei bine, pentru-ce să nu ne folosim de privilegiul ce ni-se dă, de a ne crește tinerii românește?

FOIȚA.

Adormi, adormi...

Adormi, adormi odorul meu,
Să crești, drăguțo, mare,
S'ajuti măicuții că-i e greu:
Căci numai tu și Dumnezeu
E tot ce dînsa are!

Adormi, adormi... La sinisor
Măicuța te hrănește,
Să crești, să-i fii de ajutor,
Să torci măicuții un fuior —
Și multe dacă-i crește!

Adormi, adormi... Cu drag la sin
Măicuța mi-te strînge,
Căci tu vei plînge cu suspin
În urma mea în șintirim
Și altul nu va plînge!

Iosif Stanca.

Cîntarea României.

(Urmare).

36.

Pentru-ce stai înmărmurită, o țeară română?... Nu-ți mai aduci aminte de zilele tale cele vechi? Trăsnetul se sdobia în mâinile celor nebriuiți... turbanul se rostogolia în țărîna... străinul fugia ca de moarte cînd vedea amenințatorul tîu steag, ce era simbol de dreptate, putere și libertate... Turcul cuprins de spaimă, alerga să se ascundă între cădîue în harem... și tătarul lua în trapătul cel mare al calului, calea pustiei...

37.

În poalele unui munte se întindea o câmpie mare și un soare strălucitor, o lumină... Doi înși se preumblau încetișor printr'însa... sta adesea în loc și apoi se porniau mai departe... Precum spicurile în vremea coasei zac unele peste altele, așa și oase peste oase de morți grămădite acoperiau pămîntul... niște petece de steaguri sfășiate și acățate încă de prăjina plecată, de-abia se mai mișcau de ven-

tul ce dogoria... un nor de corbi falfăia pe deasupra croncîind, vîltura și se învîrtegia în toate părțile și apoi deodată se asvîrlea cu iuteală peste oase. Nici o locuință nu se mai zăria în acea vale a morții... ici-colo niște movile, sêmenate fără rînd, încrețiau numai ca niște valuri uciul câmpiei... și pe fiecare din acele movile era câte un semn deosebit... pe una o cruce roșie plecată... pe alta un turban sîngerat cu semiluna înfîptă pe dînsul... mai departe o lance tătarească sfărîmată... și acolo stau, mormane grămădite de pe semînție și lege, oasele neamurilor, cari se întimpinără pe acest câmp de bătaie... fiecare la un loc cu un semn de isbîndă... La marginea câmpiei era o pădure, din fundul căreia se auzia eșind o fâșuire neînțeleasă... o plîngere ce sêmăna cu vaietele sufletelor chinuite... Copacii erau împetrițați de frunze felurite, pline de o rouă roșie... și în virful unui stejar bătrîn un vultur alb falfăia din aripi... Și la fiecare din acele mormane cei doi oameni îngenunchiau și ziceau împreună: „Slavă ție, țeara noastră!... ficiorii Hunilor s'au în-

La Lugoj!

Sântem asupriți și ne e amară vieața și ne e chinuit traiul pe care-l ducem sub oblăduirea ungurească. Sântem asupriți și pe nime nu-l doare, asupritorului 'i-a perit mila, și se înrăiește din ce în ce. Cătră cine ne vom întoarce privirea, dacă nu cătră noi? Cine ne va ajuta, dacă noi nu vom stărui pentru a eși din necazurile în care dușmanul ne a înglodat?

Ni-s'a luat *totul*, ni-s'au răpit *drepturile* și ne-au dăruit cu *datorințele cele grele* și de ne mai suferit.

Dar' nu! Nu ne-au luat totul, pentru-că nu au putut și nu au avut curajul. Și acesta ce ne-a mai rămas e o *Reuniune* din multele, ce ni le-au șters e „*Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român*“. Ea cu stăruințele oamenilor de bine a făcut și face mult bine și folositor pentru neamul românesc a cărui mamă ocrotitoare este.

Până acum, această „*Asociațiune*“ numai pe *Ardeleni* 'i-a ocrotit. Acum însă 'și-a lărgit hotarele muncii și ajutoră până la Tisa, până unde mai e nație românească. Că bine a făcut, aceea ce a făcut, n'avem lipsă să ne îndoim, ci să ne bucurăm, că ne-a adunat pe toți și ne-a *unit* ca într'un singur snop. Anul acesta își va ține obișnuita adunare la *Lugoj*, în Bănat, la praznicul Sf. Marii.

Anul acesta acolo se vor aduna Români și se vor sfătui asupra mijloacelor prin care am putea să înaintăm mai cu *repezițiune* și cu mai *puține greutăți*.

Rugăm deci și noi pe mulțimea de cetitori ce-'i are „*Foaia Poporului*“ în Bănat, ca să se adune la Lugoj, căci mare folos vor trage, nu numai pentru *minte*, dar' și pentru *inimă*.

La Lugoj deci fraților Români și îndcosebi voi, fraților bănățeni!

Români, chibzuiți bine.

Câteva zile ne mai despart de vremea, când școalele se deschid din nou, ca cu drag se primească în sinul lor copiii dornici de învățatură și de înaintare. Părinții cu iubirea în piept pentru scumpele lor odrasle, munciți sunt de gândul, cum se facă și în ce chip se lucre, ca mai bine să-'și crească copiii. Fiecare își alege cărarea, care 'i-se pare mai potrivită, pentru-ca mai bine și mai de vreme să ajungă la ținta de toți dorită, la fericirea scumpilor băieți.

Sânt multe și felurite cărările vieții și drept aceea *multă chibzuială* trebuie unui părinte, ca din toate acestea să aleagă *pe cea bună*, pe aceea, care, cu vremea poate se duca la îndestulare, la fericire pe copilul, care neputându-'și da seama acum de rostul vieții, merge pe acolo, pe unde părintele îl duce.

E foarte grea această sarcină a părinților și tocmai pentru aceea folosim privilegiul, ca acum în preajma deschiderii școalelor, să dăm sfatul nostru tuturor părinților, cari doresc *fericirea* fiilor lor!

Trăim în astfel de vremuri, când fără de a trece cât de cât prin școală nu putem aștepta un traiu mai bun. *Școala este astăzi temelia vieții*, căci numai prin ea putem să ne câștigăm învățătura, cu ajutorul căreia să putem mai ușor purta sarcinile vieții.

Datorința fecărui părinte este dar' a-'și duce copiii la școală.

Pe cât de bună faptă săvârșesc părinții prin aceea, că își poartă copiii la școală, pe atât de rele urmări poate avea, dacă li țin aici fără chibzuială.

Deobște la noi așa se face, că ducându-'și un părinte copilul la școală, cel dintăiu lucru la ce se gândește este, ca să *facă domn mare* din băiatul seu. Nu se mai întreabă, dacă băiatul are *înclinare* cătră școală; nu mai chibzu-

iește, dacă el ca părinte, fi-va oare în stare să ajute pe fiul seu, ca cinstit să poată trăi vre-o 12—18 ani la școală? Toate aceste le lasă în voia sorții și el numai de un dor e stăpănit, de acela, de a-'și vedea copilul mare, învățat și între cei dintăiu domni. Aici zace toată greșeala părinților și aceasta este pricina, că mulți dintre băieții cari au fost dați la școală la urma urmelor s'au ales cu ștrengăriile și cu nenorocirea, așa, că nu sânt nici plugari, nici domni.

Bine trebuie deci se chibzuiască părinții și deschizându-'și ochii se vază, că *nu numai domnia este singura cărare prin care poate cineva să ajungă la fericire*. Sânt sute și sute de cărări, tot atât de bune, pe cari mergând, la bine putem ajunge.

La noi Români, mai ales acum când puțin bătute sânt feluritele cărări ale vieții, câte soiuri de munci cinstite ne așteaptă, ca la îndestulare să ne ducă.

În ziua de azi, când nouă ne lipsește aproape cu desăvârșire pătura de mijloc a oamenilor, adică aceia, cari peși sânt să stee între *domni* și între *plugari*, între *inteligentă* și țerănime, *meseriași* și *negușetorii*; bine ar fi să ne dăm silința să câștigăm astfel de oameni, să facem din copiii noștri *meseriași* și *negușetori*.

Spusam cu alte privilegii și mai zicem și acum, că mari și bune sânt foloasele meseriașilor și mai cu seamă al negoțului.

Când am avea noi meseriași și negoțetorii noștri destoinici, ca prin un laț puternic ar lega ei pe domni noștri cu țeranii noștri și atunci toți un trup bine încheșat am fi și Doamne bine am putea trăi, căci tari fiind, dușmanii nu ne-ar mai putea nimic strica. Am întoarce toată puterea noastră de muncă într'acolo, ca să înaintăm, să ne luminăm și cu îndestulare să trăim.

Un lucru însă trebuie lămurit: Cei mai mulți diutre noi cred, că pentru a

„cumetate ca să te supună... și tu ai fost „mormântul lor... Potopul Asiei a vrut să înghită lumea... și tu 'i-ai pus stavilă... Un neam de rășboinici a rlvnit la turmele tale... și la grânele aurite ale holdelor tale... și tu „ai legat pe rășboinici câte doi doi... și tu ai arat cu dñsii țarina... și ai sēmēnat cu sãngele și cu sudoarea lor *dumbrava roșie*, pădurea sãngelui“.

38.

Cum te-ai vestejit, floare a libertății? Într'o zi vruseși să te odihuesti ca omul obosit de muncă... și ficiorii tēi cei vicleni făcură sfat rău între dñșii... cugetul nedreptății și al domniei intră în sudetul lor... și rlvniră la armele și la avuția fraților lor... Zavistia sēmēnă sēmēnța gâlcevelor și a împărecherilor din casă... ficiorii tēi te mușcară de țtă, o țeara mea, și-'ți făcură rană mare... Străinul puse piciorul seu pe pieptul tēu ca să te năbușească... și dete în mâinile voinicilor tēi furca în locul paloșului... și tu te lăsași de bucăvoe în mâinile celor-ce nu putuseră a te birui!...

39.

În șesurile tale dușmanii corturile 'și-au întins... Mândria numelui tēu a căzut, precum cade de pe deal stejarul cel bătrân, și nu-'ți lăsară de a rēsufla numai atât aer, pe cât se îndurără ei... Domnii și boierii tēi ingenuu-chiară dinaiutea lor!...

40.

Erai un trup cu vieață și ai ajuns umbra mortii... rășboinicii tēi s'au făcut muieri, boierii tēi robi ai dușmanilor și steagul tēu perit dintre steagurile naamurilor!

Pentru-ce te mai frământă oare? Îți e dor de vremea veche?... Vre-o rază din slava trecută venit-a să lumineze fruntea ta? ...Nu... ei de durere!...

41.

Mândră și vitează erai în bătălii, o țeară română... cu greu și cu anevoe era a te birui... Ca să-'ți sugă sãngele, ficiorii tēi cei blăstemați te deteră în prada dușmanului. Neamurile ce pismuiau puterea ta și numele tēu cel falnic se legară între ele și ziseră: „Hai

să sdrobim acest cuib de libertate!... Ele te orbiră de ură și de zavistie: puterea ta se toci, pilită de trupul tēu însuși... și trei uriași: Tarcul păgân, Neamțul mișel și Muscalul sēlbatec, se aruncară asupra trupului tēu și te tăiară în bucăți și împărțiră între sine ca pe niște turme pe ficiorii tēi...

42.

Mult mai nainte păgânul zlsese: „Ca să sdrobesc acest trup ce mă îngrozește și mă amenință, să dau drumul asupra nemerzicilor mei...“ Și mulțime de Greci calici, lăpdați de Domnul, ca un nor de lăcuste trecură mările și se asvirliră peste tine, o țeară mea, și sãpseră sãngele tēu! Ei aruncară pe copiii tēi în besnele întunerecului... și numele lor perit cu tine! Erai liberă... și te pasară în lanțuri... Erai bogată... și se imbuibară de carnea ta, ca niște lupi flămânzi... erai vitează și înșpseră mișelia în inima ta... Erai vrednică și lăudată... și ajunseși defăimată... Erai curată, și te pângăriră cu tãlhãrie și nedrezeire!

fi meseriaş şi neguţător este de ajuns, dacă ştim scrie şi ceti mai binişor, încolo nu ne mai trebuie nimic.

Asta e pricina, că noi nu prea avem măiestrii şi neguţători, fără numai „câr-paci“ şi „speculanţi fără preţ“. Nu așa înțelegem noi aceste două feluri de muncă!

Pentru-ca cineva să poată deveni odată măiestru bun şi neguţător destoinic, care să se poată învîrți cu dragă voe printre domni şi asemenea lor fiind să poată lua parte la sfaturile lor — pen-tru-ca să ajungă aceasta, de lipsă este, ca înainte de ce s'ar fie apucat de măiestrii, sau negoţ să fi cercetat şcoala cel puțin 4—6 ani. Cu cât stă mai mult la şcoală, cu atât mai destoinic om va eşi din el.

Cu aceasta credem că am spus, cât aveam de gând să zicem cu acest pri-legiu. Noi am atins numai, cum şi ce ar trebui se facă părinţii — d-voastră apoi *judecați*, pe temeiul celor spuse.

Chibzuiți bine acum cu privilegiul deschiderii școalelor și lăsați-vă de gândurile greșite!

Creșteți copiii vostri pe toate că-rările vieții. Faceți din unii domni, din alții meseriași și neguțători, din alții alt-fel de muncitori și crede-ți-ne, că numai în chipul acesta puteți să le asigurați un viitor bun — numai în chipul acesta folosiți națiunii și aduceți obolul vostru pe altarul sfânt al sfinței iubiri de neam.

Vasile C. Osvadă.

Fardăș proces. Dl Aurel Ciato din Blaj, e tras în cercetare și în 28 se va ține procesul în Alba-Iulia. Procesul e pornit pen-tru „aștăre“. De pe acum li vedem sfârșitul! O osândă grea pentru nevinovăție.

Proces „Tribuna“. „Tribuna“, atât de îndrăgită de către procurorii ungurești, va fi din nou dusă înaintea Curții cu jurați din vestitul Cluj. Procesul pornit pentru un arti-col intitulat „Biserica și Școala“ se va ține în 29 Septembrie. Eată cum se poartă Ma-ghiarii, pe care unii Români vreau să-i în-dulcească în prețul *vinderii*, programului parti-dului național român.

Învățătorii români și slujbașii statului.

Din sudoarea poporului român trăesc o mulțime de slujbași, cari toți împreună au datorința de a se *ingrijî* de *bună-starea* și *fericirea* aceluia popor, de pe a cărui spinare trăesc.

În „fericita“ noastră Ungarie însă lucrurile merg întors, căci chiar *acea*, cari trag cele mai grele plăți de pe spi-narea poporului român, chiar *acea* zic, se îngrijesc *mai puțin* de soartea popo-rului *apăsă*; ba în semn de „recuno-ștință“, pentru-că blândul popor român fără cârtire și șovăire, cu drept și fără drept plătește *tot ce i-se cere*, — sluj-bașii cei „învățați“ ai stăpânirii ungurești ved în fiecare Român un dușman ne-împăcat al neamului unguresc și de aceea cearcă pe toate căile a-1 *nedrep-tăși* și a-1 *amări zilele*.

Pe cel-ce ar ave cutezanță să-și facă *datorința* față de poporul de pe a cărui spinare trăește, slujbașii stăpânirii nu încetează de a-1 *prigoni*.

Dintre toți slujbașii plătiți de po-por, cei-ce lucră mai mult pentru binele poporului sunt *preoții* și *învățătorii*. Și poporul totdeauna s'a *mândrit* și se mândrește cu astfel de oameni, despre cari s'a încredințat, că lucră pentru *bi-nelc* lui.

Din pricina aceasta toate privirile slujbașilor statului sunt îndreptate asupra învătătorilor, cari sunt *luminătorii po-porului*, ba își țin de drept a *dispune* peste învătătorime.

Dacă învătătorul dovedește prin fapte cinstite *iubirea de neam* cu care *dato-rește* poporului seu, este *pirit* chiar și de cel mai de jos slujbaș de stat, și rar se întemplă, că în urma celor mai nelu-semnate și netemeinice *piri* și *acuse* să nu fie dat cu *familia pe strade*, fără nici o *mila*.

Dacă un slujbaș, ungar ori botezat în apele Iordanului unguresc, a putut face vre-un rău vre-unui om cu trecere la Ro-mâni, cei dela cârmă îl numără pe acel slujbaș, de om bine-vrednic și de un bun „patriot“, ceea-ce pe limba românească se poate talmăci mai bine cu „*bun patrihof*“.

După „înțeleapta“ ocârmuire ungu-rească, traiul unui învătător cu și fără familie, atrină până chiar și dela *cel din urmă slujbaș al statului*.

Organele cele mai sigure, prin care stăpânirea ungurească își capătă știrile despre învătători, sunt unii *primari ră-tăciți*, unii Români cu inimă stricată, cei mai mulți însă străini pripășiți prin satele noastre românești.

E de ajuns, ca un învătător să stee rău cu primarul ori cu alt slujbaș, care 'și-a câștigat „vrednicia“ înaintea Ungu-rilor și viitorul lui și al familiei lui se fie sdruncinat și nimicit. Și aceasta, pen-tru-că primarul cu celelalte organe ale statului *se ajută împrumutal* la lucrurile mișelești ce le fac națiunii române.

Astfel de primari, poate din ură personală către învătători, pentru-că nu s'au lăsat amăgiți de primari, ca să-și poată ajunge mârșavele lor scopuri, lucră la nimicirea învătătorilor pe toate căile *iertate* și *neiertate*; ba, ca se poată ajunge la țintă, mai cer ajutor și dela cei mai hotărți dușmani ai națiunii ro-mâne: dela organele statului, care înse-toșate după pradă, își împlinesc cu „vred-nicie“ și „mândrie“ diavoleasca lor poftă de răsbunare, a tot ce e românesc.

Vai de învătătorii a căror salare, a căror plăți au ajuns să se scoată de că-tră astfel de primari, căci sunt în re-stanță din ani peste ani. Și stăpânirea maghiară nu numai că nu-și face dato-rința față de astfel de primari, ci încă li socotește de *primari „vrednici!“*

Când Maghiarii s'au putut înălța până la atâta „înțelepciune“, ca pe te-meiul acestor putregaiuri se facă rău oa-

43.

Sângele ficiorilor tăi s'a stricat și inima lor a putrezit... Când erai tare erau și ei mândri de tine... dar' de când s'au amestecat cu acei mișei și cu cei vicleni s'au făcut și ei vicleni și mișei...

44.

Tu ești ca corabia fără cârmă bătută de furtună... și văslașii cei răi, 'și-au însușit dreptul de a fi cârmaci, te duc dintr'o nevoie în-tr'alta și mai mare, și din fără-de-lege... Larba se usucă pe unde calcă ei... Înțelep-cinnea lor e minciuna... isteciunea lor jefu-irea... faptele lor, faptele iadului... Ei au supus sub jugul clăcii pe poporul tău și au ofilit fruntea ta... Stîns'au candela cu sufla-rea lor imputită de fără-de-lege... Ce vei zice, o patria mea, când vei grăi?... Ce vei face, când va veni ziua dreptății?...

45.

Jalnic e cântecul tău, Româncă copiliță!... Ce zice? Ianicerii spurcați trecut-au Dună-rea? Tătarul cel fieros, împrăștie oare spaima

în tot locul? Leahul venit-a să-și isbândească de răsboaiele pierdute, și Ungurul să-și adune oasele risipite ale ostașilor sei?... Logodnicul tău luat-a din cuiu paloșul părintesc?... Cântă-ți cântecul...

46.

Doină și ear' doină! Cântarea mea e versul de moarte al poporului... pământul li e de lipsă... și aerul li înecă... Văzut-am flăcării scuturându-și pletele... fruntea lor a se încreți înainte de vreme... florile de pe capul copilelor a se veșteji... și poporul a căuta în beție uitarea năcazurilor... Trist e cântecul în sărbătorile satului: „*Biru-i grecu, podvada-i grecu!*...“ Bătrânii își ascund ochii plini de lacrimi... bărbații stau obidiți... cântecul se sfârșește afurisind și copiii blastemă nașterea lor... Poporul e stălpul pământului; fiecare părticică de pământ e văpsită cu sângele lui... Și într'o zi ni-se zise: „Muncește de dimineața până în sesră... și rodul muncii nu va fi al tău... Tatăl tău 'ți-a lăsat de moștenire o țărână... tu te vei bucura de dânsa... ea va fi a ciocoiului, și tu vei trăi

robind vecinic lui... trupul și sufletul tău vor fi ale lui... vei plăti aerul ce răsuflă... vei plăti locul unde soarele te poate încălzi și un loc de îngropăciune în mormântul unde „zace maică-ta... vei plăti dreptul ca să-și crești vaca ce hrănește pe copiii tăi și boul care te slujește... Trupul tău se va gârbovi de greutatea muncii și de bătaie... în loc de somn vei priveghia muncind și partea ta de libertate va fi ocara... Niște venetici de sânge străin zisu-ne-au în limba lor: „Al nostru e pământul și acei-ce locuesc pe dîn-sul... ale noastre câmpurile... ale noastre dealurile... ale noastre cătanele, satele și tirgu-rile, colibele și palaturile. Tu ai fost pu-ternic și viteaz în luptă... dar' puterea ta s'a tocit de sărăcie și de stricăciune... și noi am cules rodul vitejiei tale... Îți tot zic că ești un popor!... Traiul tău e chinuirea și drep-tul tău bătaia... plătești și muncești și munca ta înrodește pământul ce 'ți-s'a răpit... Toți 'și bat joc de sărăcia ta... și slujile slugilor calcă peste trupul tău... Cei-ce zic să sunt aleșii tăi cresc în bogăție și în boierie, și

menilor de bine și cu trecere înaintea neamului românesc, apoi nu avem să ne mirăm, dacă ura între Unguri și celelalte neamuri, în loc de a scădea, crește pe zi ce merge. Și aceasta, căci s'a dovedit prin fapte, că ceea-ce e bun și folositor pentru naționalități, pentru Unguri e stricacios; ba e chiar „crimă“, după cum le place lor a o numi.

Învățătorii români, cari își îndeplinesc cu scumpătate datoria de învățători și lăcători ai luminii, sunt socotiți de vînzători de țeară; ear' unii primari, cari fără milă belesc poporul și fac atâtea mișelii, sînt socotiți de «huni patrioți», și aceasta pentru-că au obrăznicia se pîrască cu minciuni pe cei-ce nu le pot suferi mișeliile. atob.

De ale politiceii.

România.

În timpul din urmă s'a scris foarte mult despre România. Prilegiu la aceasta a dat multele vizite ce sau făcut din partea Regelui României. Regele Carol al României a făcut acum carăși o călătorie la Viena, unde s'a întâlnit cu ministrul pentru trebile din afară ale împărăției. Despre această călătorie se zice, că ar fi făcută cu plan și anume nu pentru a se lega alianță între România și cele trei puteri, ceea-ce — zice-se — s'a făcut de mult, ci pentru-că Regele Carol se stărue, ca să căpătăm și noi Românii din Ardeal și Ungaria, drepturi. Regele Carol înainte de a pleca la Viena s'a întâlnit cu un bărbat de stat al împărăției noastre, cătră care a zis, că trebuie să fie prietenie între România și Austro-Ungaria, mai ales în fața celor-ce se întemplant și se pregătesc în Turcia. «De altă parte însă», a zis Regele Carol, «e fapt, că Românii din Ardeal și Ungaria au drept să se plîngă, pentru-ce nu se poate

învinovăți într'atâta stăpînirea, ci mai mult *slujbașii dela comitate*, pentru ura lor față de Români. De aceea stăpînirea ungurească se înfrânze pe acei slujbași și se dee Românilor drepturile ce li-se cuvin, și numai așa se poate lega prietenie între Unguri și Români».

Austria.

Muncitorii socialiști din Viena, săptămîna trecută au ținut o adunare, cu care prilegiu au năpădit asupra căsii sfatului orașenesc, pentru-că membrii acesteia au adus o hotărîre prin care 25 de mii de florini să se cheltuiască cu prilegiul sosirii în Viena a *Țarului Rusiei*. Muncitorii au arătat semne de nemulțumire și pentru aceea, că se aduc închinăciuni și se fac tămăieri asupra domnitor dela Mează-Noapte.

Francia.

Domnitorul Francezilor a ținut o cuvîntare în chilia cea mare a camerei comerciale din orașul *Lorient*. Cu prilegiul acesta s'a întemplant, că un ficior — o calfă de păpucar, cunoscut ca mare ațîțător socialist — i-a întrerupt vorbirea: «Vorbește minunat» — a zis muncitorul — «dar' trebuie pus capăt muncii pe care o săvîrșesc robii temnițelor. Vorbesc în numele păturei muncitorilor». După aceea l-au mulcomit, ear' presidentul Republicei franceze Faure astfel a grăit: «Omul acesta poate are dreptate; dar' ar fi putut grăi mai domol». Când se plece Faure, muncitorul socialist din nou l-a agrăit și i-a atras luarea aminte asupra acelei munci, lucrări și concurență, pentru care muncitorii atâta au de a suferi. Faure într'acestea l-a întrerupt: «Treaba aceasta e de însemnătate și mă privește, voi și avî de grije, ca ocărnuirea să se îngrijască de aceasta. Numai cât s'a prea născocorit; cu gură mare se pot strica și isprăvile cele mai bune. Eu însă nu voesc ca să fie vre-o deosebire între pătura de jos, între țeară-

nime și între presidentul Republicei franceze». Cu acestea apoi i-a întins mâna, pe care muncitorul a scuturat-o cu putere. Mulțimea încântată de vorbele domnitorului țerii franțozești, striga: «*Trdească!*»

Serbia.

Nu-i țeară pe rotogolul pămîntului mai săracă, ca și Serbia. Slujbașilor țerii mai bine *de un șfert de an* de când nu li-s'a străcurat din lada țerii, nici măcar o para chioară, din plata ce după drept li-se cuvine. Acum ne vine știrea, că arîndașii cărnii pentru ostășimea sârbească, au încetat de a mai da carne, fiindcă de luni de zile n'au mai căpătat parale dela lada țerii. În urmarea acesteia, bieții soldați trăsesc numai cu pită goak și cu — aer curat

Creta.

După incunoștiințările trimisului englez la Creta, Mohamedani ferecați în puști și alte arme au năpădit asupra mănăstirii numită a «Sfântului Ioan», care se află în cetatea *Annapolis* și în care mănăstire Turcii au omorit 59 bărbați, femei și copii. Afară de aceasta au jefuit și ars *biserici*, ear' pe un părinte l-au ars.

În 9 ale lunii lui August o corabie grecească zătonită de 200 oameni, care ducea în Creta o grămadă mare de praf de pușcă, în drum s'a întemplant, de s'a întâlnit cu altă corabie de războiu, aceasta însă de a Turcilor. Acestia au cerut Grecilor, ca să se dee prinși și legați, însă nu li-s'a împlinit voia, căci Grecii le cunoșteau păpara și erau mâncați de ei până dincolo. Grecii decât să se dee legați, mai bine au pus foc la pravul cel de pușcă, încaltea, să peară cu toții. Grecii au și perit, ear' dintre Turci, câte unul doi au mai și scăpat cu vieță, cum am zice cu două coaste rupte. Întemplantarea aceasta a dat naștere la o mare ferebere între Grecii din Atena și din țeară, cari acum țin slujbe și parastase în amintirea și pentru sufletele celor 200 de viteji.

Germania.

Maximilian, prințul săsesc din *Dresda*, părăsindu-și traiul cel bun și lumea cea din afară cu toate plăcerile și minunățiile ei, a intrat în șirul călugărilor, pentru a-și petrece zilele câte îi va rindui Cel de sus, în rugăciuni și în frică de Dumnezeu. Duminecă a fost săptămîna a ținut și o predică în lărga biserică din orașul *Dresda*, care a fost ticsită de lume în cel mai larg înțeles al vorbii. A cuvîntat despre surdo-mutul din S. Evanghelie, sbiciuind muțenia «învățăților» din vremile noastre, cari nu mai știu frică de Dumnezeu. Mulțimea a rămas cu inima mișcată de înțeleptele cuvinte ale călugăritului prinț.

„Ţie Ţi e frig și copiilor Ţei foame!... Ei fac „legi, dar' nu pentru dŢușii, ci numai împotriva ta...“ Doină și ear' doină! SŢntem pribegi în coliba pŢrintească... și strŢini în pŢmîntul nostru de naștere!... Dar' în cŢmpio crește, și pe deal earăși crește o floare pentru popoarele chinuite... NŢdejdea!

47.

Era odinioară un neam de frați născuți tot dintr'o mumă și dintr'un tată... și frații se jubeau între sine și creșteau în avuție și fericire... Turmele lor neamurate, ca stelele de pe cer, pășteau în câmpiile întinse... vecinii pismuceau unirea, puterea și bogăția lor, dar' le era teamă de dŢușii, căci bărbăția lor îi îngrozia. Și astfel acești frați trăiau fericiți, ei și copiii lor, în moștenirea cea mare rămasă dela părinții lor... Când vre-o nevoie venea într'o parte, ei alergau cu toții într'acolo... cădeau cu toții împreună când vijelia mare li doboră, dar' se ridicau earăși cu toții împreună și isbândeau... astfel se pleacă și se ridică în timp de viscol vîrfurile codrilor... După-ce trăiră într'acest chip vreme multă,

nepoții lor ziseră într'o zi între dŢușii: Pentru-ce să mai trăim amestecați unii cu alții; „hai, mai bine, să ne împarțim moștenirea „pŢrintească și fiecare să iee o parte“... Atunci traseră cu funia și își împarțiră moșia în mai multe părți, una la Mează-zi, alta la Apus și alta la Mează-noapte... sipară șanțuri și puseră rîurile și munții hotare... și de atunci frații nu se mai puteau vedea între sine... și vecinii se umplură de bucurie... Nu trecu mult și fiecare, șezînd închis în moșia sa, ajunse că copiii din aceiași părinți uitară de tot unii de alții și, deși vorbeau tot o limbă, dar' nu se mai înțelegeau... și când una din ramurile acelu neam cu vreme se stînsse în necată în vecini, ceialalți frați nu simțiră nici o durere... căci acum erau strŢini și dușmani între dŢușii... Și aceste neamuri care încă se numesc între sine Români, în ochii celorlalte popoare erau numai niște săminții rătăcite, al căror izvor s'a stîns din ținerea de minte a oamenilor!

(Va urma.)

Năpastă.

În săptămâna trecută poporul muncitor a fost supus la o grea încercare, la „certarea lui Dumnezeu”. Vifor și furtună, ploaie și grindină au căzut pe luncile bieților muncitori și le-a nimicuit totul, rodul ostenelelor lor de peste vară. Bătrânii povestesc, că în vîștea lor nu li-a fost dat să mai vadă așa ceva, ear' cei mai tineri, cari 'și au pus în pămînt sucii ostenelelor lor, sînt acum petitori de foame și așteaptă acum milă dela cei mai avuți, milă, care să le mai astîmpere foamea și să le ridice întru câțva greu! necazurilor, ce cu greutate de stîncă apasă asupra umerilor lor. Fie-ne deci milă de cei lipsiți și nenorociți și să le întindem mîna de ajutor.

În cele următoare vom înșira părțile și comunele nenorocite: În comunele *Mărgău, Băiu, Ciula, Buteni* și altele, pe la 8 ore, în ziua de 11 August a început o furtună grozavă, careia i-a urmat o grindină aproape de mărimea nucilor și în câteva minute a nimicuit sîmînăturile, care în acest an au fost foarte frumoase. Poporul, care geme sub povara atîtor dări și necazuri, este aproape descurajă, vîzîndu-se lipsit de ceea-ce îi este mai de lipsă, de pîne.

În *Sermașul-mare*, vîntul cel mare a răpădit vre-o 16 case, șuri și altele. Bucatele au fost nimicite. În *Berchiș*, pe Cîmpie, au murit și oameni jertfă potopului celui grozav. Vite încă s'au prăpădit multe, sîmînăturile toate s'au nimicuit. În *Agârbicium* curzile și ovășul au fost nimicite, ear' arborii au fost doborîți la pămînt. În *Pesac* ploaia n'a dăinuit decît 2—3 minute și apoi n'a făcut stricăciune.

Mari pagube a pricinuit și în *Șard*, *Șard* și *Bucerdea-vinoasă*.

În *Abafăia*, vîntul a nimicuit turnul bisericii ungorești, așa că clopotele au căzut în apă. În *Băgău* lângă *Aiud* în vre-o cîteva minute întreg ținutul a îmbrăcat haină de iarnă. Paguba trece peste 35 mii florini, și strugurii nu se vor mai face 3—4 ani.

Tot astfel de vesti sosesec și din comunele *Subpădure*, *Țigmeniu Chimetelnicul-de-Cîmpie*, și *Boziaș*.

Din comuna, *Asinip* economul *Ioan* ne scrie, că pe acolo încă a bătut ploaia și a cutropit tot. Grindina era de mărimea ouălor de găină.

Din *Lasleul-român*, dl *Romulus M. Albu* ne scrie, că pe acolo încă a căzut grindină și vifor. Toate sîmînăturile sînt nimicite. Grindina a spart și capetele oamenilor; cei rămași i-a apucat la hotar, toți sînt bolnavi, și mor în pat.

Deasemenea au fost pustiite hotarele comunele *Turda, Cristur, Poiana, Ghinș, Șarada, Grind, Aiudul-de-sus, Aiud, Ciumbud, Băgău, Lopadea-maghiară, Hopârto, Căstăleac, Șermașul-mare, Lumperd, Brad, Archiud, Sânt-Mihaiu-de-pe-Cîmpie, Șard, St.-Mărtin, Dămbău, Adămuș, Boziaș, Cuș, Șarada, Șeuca, Ganfalău, Mica, Capătina, Șarada, Cund, Șaroș, Ibașfalău, Sindu,* unde o întreagă familie s'a nenorocit prin dărîmarea casei din pricina povoiului celui mare.

Prin *Bucovina* și *România* deasemenea au nenorocit multă lume, care a rămas fără pîne.

Din comuna *Dretea*, comitatul *Ciuj*, primim următoarele: „Dle Redactor! Un potop grozav s'a descărcat asupra comunei noastre, ceea-ce e cu atît mai dureros, cu cît că prin întîmplarea aceasta peste 100 familii sînt aduse la sapă de lemn. În 7 i.

c., seara după 9 ore, o ploaie groznică de ghiață s'a descărcat asupra comunei noastre, nimicind în câteva momente *roada alor 564 pămînturi*, din care nici *puie* nu s'au ales. Paguba e nouă mii fl. Mă cuprinde jelea, vîzînd, cum acești *Românași blânzi, lucrători, cumpătați, dar' săraci*, sunt dați pradă foametei. Ne rugăm de toată suflarea românească, ca să întindă mîna de ajutor acestor nenorociți.

Aureliu Căpusan, jurist.

Și nu numai din aceste locuri ne-au venit vești triste, ci și de pe airea, pe care cetindu-le 'ți-se umple inima de jele.

„Înduleții”.

Gavogdia, 30 Iulie 1896.

Preoții *Fabritius Bodea* și *Terenție Nonu* au luat parte în 19 Iulie la o adunare națională-maghiară, care avea de cuget să se alcătuească ca partidă „națională-maghiară”. Adunarea se deschise prin o cuvîntare a dlui *Razel*, inspector la domeniul din *Boțebiş*, arătînd scopul și ținta partidei. Dl *Bodea*, preot din *Laz* fu rugat să tîlmăcească cele zise de dl *Razel*, și el nici nu respinse. Începu deci cîte verzi-uscate, cîte îi veni în minte, primindu-le toate soțul seu *Terenție Nonu* din *Măneasa*. Afară de ei nici un inteligent nu a luat parte, ba încă și din țerănime numai accia, cari s'au așteptat la ceva dobîndă.

Într'adevăr, m'a surprins purtarea aceasta a preoților *Bodea* și *Nonu*, pentru-că cine era în toamna trecută mai înflăcărat de iubirea națiunii, cine se bătea mai tare pentru alegerea unui *Român* ca membru comitatens, ca dl *Nonu*? Cine hîduia preoții, cari „și-au lăsat” turma lor, și n'au condus-o la urna de alegere? Sînt foarte curios ce au căutat d-nii preoți la acele alegeri, doar' vre-un os de ros, sau un oficiu de stat?!

Vedeți, Domnule Redactor, așa se predică pe la noi pasivitatea *Românilor*.

Abonent nr. 551.

CRONICĂ.

Din Macedonia. Cetita foaie din *Munchen „Allgemeine Zeitung”* dă la iveală o scrisoare privitoare la *Români* din *Macedonia*. „Durere — scrie „A. Z.” — în timpurile din urmă *Români* din *Macedonia* au fost descurajați, jumătate din școalele lor au fost lăsate se piară, pentru neatîrnarea lor nu s'a făcut nimic, ba chiar și consulatul din *Monastir*, orașul de frunte al *Românilor* din *Macedonia* a fost desființat”. În *Macedonia* pe lângă *Români* se mai află și *Greci* și *Bulgari*. Aceștia sînt ajutamați de către frații lor din *Grecia* și *Bulgaria*, și au căpătat drepturile dela *Sultanul turcesc*, *Români* însă, durere, se află așa cum îi descrie foșia nemțească. *Români* și stăpînirea din *România*, ce face în fața acestei stări de lucruri. Pînă cînd va mai privi cu nepăsare la acea coastă ruptă din trupul neamului românesc? Pînă cînd?

Toate le scot ochii, și hainele românești, și tricolorul și numele românesc. Așa mai zilele trecute mîiestrul *Ioan Rațiu* din *Făgăraș* a fost luat la goană și 'i-s'a cerut să-și pună pe tabla de cătră stradă: *Răcs Făns*, ca să nu-și supe numele întocmai ca al președintelui partidului național român, dl *Ioan Rațiu*. „Mort, dar' viu nu îmi voi schimba frumosul meu nume!” a răspuns dl mîiestru *Rațiu*.

Și Țiganii îi desprețuesc. Junele *Aureliu Axente* din *Frăua*, locul nașterii bătrînului luptător dela *patruzeci-și-opt*, *Axente Sever* ne scrie, că arborii millenari au fost ruți, încă de cînd 'i-au pus, căci cei-ce au benchetuit cu acel privilegiu, nu au căpătat destulă beutură și astfel 'și-au răsunat pe „*Geza*”, „*József*” și „*Kossuth*”, după-cum 'i-au poreclit pe acei arbori. — În comuna învecinată încă s'a ținut sîrbare millenară și anume de către doi *Ungurași* și ceva gîrgîră săsească. *Români* n'au luat parte, ear' benchetuitoarii au chemat Țiganii, cari însă n'au voit să meargă, zicîndu-le: „*Dacă Românii nu merg, apoi noi odată cu capul nu mergem*”. Pînă și Țiganii îi încongiură și-i desprețuesc!

De capelan în satul *Vrani* a fost sfișit dl *Nicolae Balmez*.

Român vrednic. Harnicul econom, dl *Coaciu Maștei* din *Silimeghiu*, comitatul *Sălagiu* a zidit o biserică pe propria d-sale cheltuială, care se va sfiși în 23 August st. n. Vrednicului *Român* și bunului milostiv îi trimitem și noi mulțumirile noastre pentru darul cel frumos, ce 'l-a făcut.

Ospet și nelegiuiri. Din *Aiud* ni-se scrie următoarele: Cu privilegiul căsătoriei lui *Ilie Trif* a *Anica Vitan*, s'întimplată la 28 Iulie, s'au cîntat numai cîntece naționale. Mirii, mergînd la cancelărie s'au îmbrăcat în vestmintele cele mai ordinare și negre. Acolo fiind întrebați, că de ce nu s'au schimbat, ei au răspuns: „*Nu avem alte!*” după aceea venind acasă s'au gîtat și s'au înfrumusețat, după-cum e obiceiul *Românului*. Toți *Românii* s'au ieșit pildă și învățatură dela acești mirii și să nu se schimbe cînd vor merge la cununia civilă. În legătură cu aceste vești împărtășesc, că slăcâli din *Aiud* de multe ori au fost trași la judecată pentru tricolorul românesc și le-au zis să 'l lapede. Ei însă au răspuns: *Atunci îl vom lăpăda, cînd și voi îl veți lăpăda pe al nostru*”, care răspuns numai spre cinste le poate sluji.

Abonent 6118.

Ioc și sîrăcie. În comuna *Aljos* au ars 26 de lanțuri de grâu, din pricina unei mașine slabe de treerat grăunțele. Nimic n'a fost asigurat. Slujească această de învăț celor care nu se asigură în potriva focului.

Daruri creștinești. Harnicul *Român* din *Veștem*, *Nicolae Hurubean* a purtat toate cheltuelile facute cu spoirea și repararea sf. biserici. Tot d-sa a mai cumpărat și două prapore în prețuri destul de mari. Pentru biserica din *Veștem* a mai dăruit *Ana lui George Dorobanșu* două cununi frumoase, precum și unele perdele pentru ușa împărătească a altarului, în preț de 10 fl.

Femeia *Nastasia Crăciun* a dăruit pentru lipsita biserică din *Frata* un rind de vestminte prețioase, în preț de 65 fl.

La meserii. Din *Arad* primim următoarele: Dle Redactor! Cu durere trebuie să o spun, că vina pentru-ce *Români* nu îmbrățișează măiestriile sînt preoții și învățătorii. Aceștia nu se îngrijesc ca se povățuească părinții băieților, ce și cum să facă, să-și îndrume pe calea cea bună și se mijlocească intrarea băieților la cutare sau cutare măiestrie. Estă, noi în *Arad* sîntem o seamă de meseriași *români*. Publicul român, durere, nu ne spriginește, cum ar trebui să ne spriginească. Învățăței de *români nu căpătăm de loc, așa*

Incât sântem siliți să luăm *strădini*. Am fost siliți să ne întorcem către tovarășia meseriașilor de aci, care în curând va aduce 60 copii din Săcuime și îi va împărți între noi. Vezi dar, iubite popor, cum să îngrijește străinul de meserii! Aduce copiii din depărtare pe la noi, ca să-i învățăm meseria și apoi să meargă iarăși acasă, lăfând meseria și întărindu-se și îmbogățindu-se tot de pe spinarea Românilor. Rog deci pe preoți și pe învățatori, ca în predicile lor, pe stradă și ori-și-unde, se îndemne țerănimea ca să-și deie copiii la meserii, căci numai așa vom mai căpeta și noi puțină putere.

La meserii dar, fraților Români!

Iustin Olariu, pantofar.

— Măiestrul tâmplar Ioan Rațiu din Făgăraș, are lipsă de un învățăcel.

— Iustin Olariu, pantofar în Arad are lipsă de un ucenic.

Indreptare. În unii numeri, în rîndul al treilea din art. I., a rămas cuvântul „erau“ afară, pe lângă aceea după cuvântul pâne să se adaugă conjugățiunea „și“.

Posturi de învățatori.

La greco-orientali.

În arhiepiscopie.

Protopopiatul Avrighului.

Cu termenul de 11 August st. n.

1. *Arpașul-superior*, 300 florini, c. *)
2. *Avrig*, 2 Inv. 300 fl. c. și l.
3. *Glimboaca*, 300 fl. (220 aj. de s. 80 fl. din alodiu).
4. *Porceni*, al II-lea post 300 fl. c. și l.
5. *Săcudate* 300 fl., c. și l.
6. *Viștea superioră*, al II-lea p. 300 fl. c. și l.

Protopopiatul Bradului.

3/15 Sept.

1. *Blăjeni*, *Cris* și *Grosuri*, 300 fl., c. și l.
2. *Cănel*, 300 fl. (50 din venitul cantoral).
3. *Juncul-de-jos* cu filia *Juncul-de-sus*, 300 fl., c. 4. *Pescera*, 300 fl. (180 fl. în bani și 120 fl. în victualii).
5. *Șesuri*, 300 fl., c. și l stângin l.
7. *Zdrăști-Mihaleni*, 300 fl. c. și l st. l.

Protopopiatul Brașovului.

3/15 Sept.

1. *Măgheruș*, în clasa a II-a, 300 fl. (100 fl. din alodiu, 50 din lada bisericii, 65 din arunc și didactru, 10 fl. din f. s., c. 2. *Herman*, în cl. III-a, 360 fl. în număr arunc de prospect de 400 fl., din cassa bis. ca Inv. și cantor. Banii de c. 25 fl. g. $\frac{1}{4}$ jug. 3. *Zizin*, 300 fl. (100 fl. din r., venitele cantonale 22 fl., delat bis. 178 fl. și c.

Protopopiatul Câmpeni.

11 August st. n.

1. *Certegea* 300 fl. din r. și cassa bis., c. și gr.
2. *Lăpus* 300 fl. din r. c. și l.
3. *Neagra-de-jos*, 300 fl. din r. c. cu gr.
4. *Poiana*, *Valea-verde* 300 fl. din r. c. și gr.
5. *Ponorel*, 300 fl. din r. și c. cu gr.
6. *Sohodol-Peleș* 300 fl. din r. și c.
7. *Vidra-medie*, 300 fl. din f. s.

Protopopiatul Clujului.

3/15 Sept.

Apahida, *Bedeciu*, *Butene*, *Calata-mare*, *Călian*, *Coșocna*, *Geaca*, *Muntele-rece*, *Rogojel*, *Somesfăltu*. Toate cu salariu de 300 fl. c. gr. și l. Petenții au a să prezenta în vre-o săptămână la biserică.

*) **Preseurtări:** r. = repartiție, c. = cuartir, gr. = grădină, l. = lemne, aj. de s. = ajutor de stat, f. s. = fondul școlii.

Protopopiatul Hăteguului.

11 Sept.

Băscști 300 c. și l.

Protopopiatul Sibiului.

1/13 Sept.

1. *Cornățel*, 300 fl. c. și l.
2. *Nucet* 300 fl. c. și l.
3. *Slănnic*, 300 fl. c. și 2 st.
4. *Riu-Sadului* 300 fl. c. și l.
5. *Vurpăr*, 300 fl. c. și l.

Protopopiatul Sighisoarei.

3/15 Sept.

1. *Saschiz*, 300 fl. (în bani 230 fl. 3 st. l. 18 fl., în naturalii 16 fl., din pământ arător și de cosit 36 fl. și c.)
2. *Bundorf*, 300 fl., c. și gr.
3. *Facul-Român*, 300 fl.
4. *Sard*, 300 fl. (150 fl. în bani, din pământ 100 fl. din naturalii 20 fl. l. cu 30 fl. c. și gr.
5. *Hendorf*, 300 fl. c. și gr.
6. *Hetur*, 300 fl. (în bani 280 fl. l. cu 20 fl. c. și gr.

În diecesă Caransebeșului.

Protopresbiteratul Verșetului.

1. *Gherteniș*, 1 post de Inv. e de ocupat până la 4 Sept. v. 300 fl., 10 fl. pentru conferințe, 20 fl. pentru lemne, 4 fl. pentru scripturistică, $3\frac{1}{4}$ jug. pământ de arătură, c. și gr. Pentru purtarea socotelilor bis. 10 fl. Dela înmormântări 20 cr.
2. *Săm Iandș*, 300 fl. Pentru lemne 20 fl., 50 cr. 6 fl. p. scripturistică, 6 fl. p. conferințe, 3 jug. de pământ, c. și gr. Dela înmormântări 30 cr.
3. *Iabuca* 300 fl., 20 fl. 20 cr. p. lemne, p. conferințe 10 fl., 10 fl. p. curatorat, 4 fl. p. scripturistică, c. și g. Un jug. de arătură. Dela înmormântări 20 cr.

La greco-catolice.

În arhiepiscopie.

Cu termenul 25 August: Staț. cantor-doc. din *Felșaltu* (protop. Reșinului) cu emolumentele: 60 fl. din cassa bisericii, 80 fl. din didactru, 29 fl. din stolă, 7 hectol. 20 litre cucuruz computeate în 40 fl. 60 cr., 20 fl. 40 cr. din cașeții, 70 fl. din venitul pământurilor cantonale, cuartir liber în edificiul școlii și grădină. — Cu termenul 31 August: 1. Staț. doc. din *Bandul-de-câmpie* (protop. Murășului) cu emolumentele: Salar 300 fl. 20 cr. cuartir și grădină. 2. Staț. doc. din *Aiton* (protop. Coșocnei) cu emolumentele: Salar 300 fl. cuartir și grădină. 3. Staț. doc. din *Fiscut-Lumperd* (protop. Călinei) cu emolumentele: Salar 300 fl. cuartir și grădină. 4. Stațiunea doc. din *Șopteru* protop. Călinei) cu emolumentele: Salar 230 fl. 100 l. cucuruz, cuartir și grădină. 5. Staț. cantor-doc. din *Bociu* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 200 fl., venite stolare 23 fl. 50 metrete de grâu, 50 zile de lucru usufructul unui arător, cuartir. 6. Staț. de docente adiunct în *Morlaca* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 200 fl., cuartir și gr. 7. Staț. cantor doc. din *Molosig* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 236 fl., venite stolare 10 fl., usufructul alor 2 grădini, 30 metrete de bucate. 8. Staț. cantor-doc. din *Pocni* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 231 fl. 74 cr., venite stolare 17 fl. 30 cr., 22 metrete de bucate, usufructul unui fâneaș și al unui arător, 17 zile de lucru, cuartir și grădină. 9. Staț. cantor-doc. din *Traniș* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 142 fl. 50 cr., venite stolare 25 fl., usufructul alor 5 jug. 1042°□, 5° lemne, 50 metrete de bucate, 50 de zile de lucru. 10. Staț. doc. din *Vișag* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 272 fl. usufructul unui fâneaș de 1 jug. 1120°□, 4° lemne. 11. Staț. doc. din *Mihalț* (protop. Aiudului) cu emolumentele: Salar 300 fl., cuartir și grădină. 12. Staț. cantor-doc. din *Odverem* (protop. Aiudului) cu emolumentele: Salar 235 fl. 50 cr. venite stolare 12 fl., 75 metrete de cucuruz, 25 zile de lucru. 13. Stațiunea cantor-docentă din *Pata* (protopopiatul Coșocnei cu emolumentele: Salar 188 florini, venite stolare 19 fl., din realitățile școlii 38 fl., 54 metrete de cucuruz, 30 zile de lucru, cuartir și grădină. Cu termenul de 20 August: În *Sămșudul-de-câmpie* (prot. Murășului) Salar 300 fl.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Aureliu Axente în Frâua. Pentru poezia „Dorul Românilor“ te-ar viri numai în temniță. aceea nici nu o publicăm. Altele, ținute în ton domol, cu plăcere.

Corespondentului din Chiușa. Poporul de aci nici nu e vrednic de alt dascăl mai bun, decât lăsat amețit de liurca pe care le-a dăruit-o celavea să fie ales. Slab sat și slabi oameni! A rău de neamul românesc, când toate comunele se fel și-ar dirigi viitorul, cum și-l diriguește comd-voastră.

D-sale R. A. în L. R. Poesia „România și țării“ — nu o mai tipărim eară. — Anecdota nasul Țiganului, dacă o vei căuta nu airea, ci dă în „Foaia Poporului“ și o vei afla. De altminte „cu dragoste și voe bună!“

D-sale I. B. în C. Ai primit carta postala?

D-sale Laurențiu Bran, preot în Seplac. Miți mulțumitele noastre pentru invitarea, pe o durere, în impregiurările în care ne aflăm, nu o tem indeplini.

D-sale Ioan Bota, inv. în Cetea. Manuscrisul „am primit. Mulțumită! Se va publica. Mai se Salutare.

D-sale G. D. Poesia „Foaie verde foi de na... a mai fost publicată și e cunoscută ca și calul breaz.

D-sale Vasile Albu. Nu știm să fie trad. Dela „Tipografia“ din Sibiu poți cumpăra „Hegromână“ de Dr. Leo Murășan. Costă 1 fl. și po.

D-sale Zenovie Hăteganu. „Tălcul Evanghiilor“ costă 1 fl. 10 cr. legat. La celelalte n. știm prețul.

D-sale Moza, inv. Scrișoarea nu am primit. „Foaia Poporului“ nu e numai a Ardelenilor, ci a tuturor Românilor, ce vreau să o cetească.

D-sale I. C. Prețul abonamentului fierd așa atât de neînsemnat, foaia nu se poate trimite pe nimic. Foaia o poți abona ori-când.

D-sale I. P., preot. Lucrarea d-tale, m. poate publica și din pricină, că limba e prea încă de strănismc. D-tale și altor iubitori de vint „radicale“ le cităm aci poesia populară, la poetul din popor arată cum să fie scrisoarea bită ce o adresează:

„Nu 'mie scrie latinescul,
Ci 'mie scrie românească,
Toată lumea 'o cetească
Lacrimile st'î pornească etc.“

D-sale Rudolf Degro în Alba-Iulia. Nema anunș se poate publica.

D-sale N. L. în B. m. Nu ve lăsați atât de nimenca! Naveți lipsă de „Țircusul“ din Feh după-cum li zici d-ta. De rușinea și de ocara mului să fie acci Români, cari vor colinda pe Iudapesta. Poesia „Sparte tristă și amăgitoare“ e veche decât noi, deci dară nu se poate publica „sânta noastră“ „Foaia Poporului“.

D-sale A. N. Pentru poesia:

„Sunt cânt de răstulare“

Ne bagă la închisoare.

D-sale Constantin Bernaș, măsar. Poți să vrei-o rugare la „Asociațiune“ sau la alte fost bisericești, a căror escriere de concurse le p. căm și noi.

D-sale S. Henegariu. Poți culege snoave, povești, cimilituri și balade etc. Salutare!

D-sale „Koltor Basil“, Inv. Spui, că te ghiarisezi dacă nu „și-că dă pâne. E rău destul! I alte documente mai bune!

D-sale Ioaniche Berariu. Baronul de aci încă trebue să stea la facerea drumului. Altminte faceți arătoare și va fi silit.

Abonentului 6118. Pe rătăcitură acela de curator al bisericii ar fi bine dacă „lați depune. La trebare se va da răspuns.

Domnilor George Muntean și Pavel Ristea în Vrani. Lucaci nu a fost alungat din România și a venit singur. Cele povestite despre „Trășu mu sint adeverate. Ea și astăzi luptă și încă cu o încordată tărie împotriva dușmanilor neamului românesc.

D-sale Ilie Moga în Poiana-Sibiului. Un an de 50 cuvinte pe cele două pagine din urmă „Foaiei Poporului“ costă: Pentru odată: 2 fl. și 30 cr. timbru, de 3 ori 5 fl. 40 cr., ear' dacă se publică mai de multe-ori se lasă și un sczământ în...

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Doi băieți
se primesc ca învățacei
în franzelăria lui
Petru Moga
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 44.
[1952] 3-3

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII
DE
EMIL BOUGAUD.
TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

— — —
Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hălyi de Apșa printr'un circular special.

Un învățacel
se primește în franzelăria (Weissbäckerei) lui
Stefan Moga,
Sibiu, strada Trenului nr. 4.
[1792] 6-6

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“
ÎN SIBIU.
fundată în anul 1868 [803] 47-

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,833.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu.
(Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune
din
ȚINEREA VITELOR
de
Eugen Brode,
president al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în
Sibiu se află de vânzare

TABLOUL
CONDAMNĂȚILOR POLITICE
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.
Prețul 2 fl.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre incredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
cărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștientiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștientios mod toate comanda, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare [950] 18-

cu distincă stimă
Gustav Moess,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.
Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.